

TARP GEDULO IR VILTIES

Birželio 14-tąjį kasmet perrišama juodu kaspinu. Tačiau įkaitę jausmai po penkiasdešimt penkerių metų pradeda atvésti. Skriaudų, apmaudo ir neteisybių debesys sklaidosi naujuose horizontuose. Bėlieka prisiminimai, pavirtę amžiniais sustingusiais šešėliais ir nesibaigiančiais klausimais.

Kaip Lietuvai šiandien, atgavus nepriklausomybę, būtų buvę šviesu, jei ta praeitis nesidriektų šurpiomis miglomis, jei nereiktų klausti kodėl tąsyk lietuvis lietuviui buvo žiaurus, kaimynas kaimynui — išdavikas. Per dvidešimt dvejus tapukarinės nepriklausomybės metus išistai sikiėpyta tautinė sąmonė, keliama nepalaužiamos vienybės idėja nebeatlaikė prieš paprastą savanaudiškumą, baimę ir karjerizmą. Viskas, kas buvo brangiausia ir puoselėta, sovietų tankams įsiveržus, liko tarsi nebereikalinga, kai kuriems net kenksminga. Tiesa, tų pačių aršųjų tebuvo nežymi saujelė, bet jų užteko tautą gabalais pjaustyti, apsupti šnipais ir kitokiais nenaudėliais. Mokyklos klasėje užteko vieno, kad visi kiti prarastų žadą bijodami patekti į saugumo rūsius; užteko vieno, kad sudarytų sąrašus grūsti žmones į gyvulinius vagonus trėmimams. O prieš tankų atriebėjimą, rodus, buvo visi vienodi, draugiški ir patikimi. Ne kas kitas, o okupacija šiuo atveju išryškino stipruosius ir savanaudžius. Svetimos jėgos brovėsi ne tik į miestus ir kalnus — jos smurtu brovėsi į žmogų, drumstė ir maišė normalią mąstyseną, bandė griauti pamatus, ant kurių kartų kartos stovėjo. Tuo būdu ir tos likiminės griūtės padariniai anomis dienomis temdė visą kraštą — vagonų dundėjimas į Rytus pirmiausia liudijo mūsų pačių užmojus per brėlių galvas — gyvas ar negyvas — lipti, kad būtų sočiau ir patogiau gyventi, kad atėjūnas paglostytų ir pareikštų pasitikėjimą.

Rašome tų liūdnujų dienų istorijas, trėmimais ir iškeldinimais pavadiname, naudojame matonus šaltinius, diaromės naujų, kad tik išėitų pilnesnis vaizdas, kad nenukryptume nuo tiesos. Vieną kartą tas didelis ir reikšmingas darbas bus baigtas, užversime paskutinio tomo paskutinį puslapį. Šitiap įsiamžina dar vienas tautos gyvenimo laikotarpis, praturtės raštija, o dienos bėgs kaip bėga, klasėse sėdės

BIRŽELIO 14 DIENA: LIETUVIŲ TAUTOS GENOCIDO MINĖJIMAS
Šios Tautos nelaimės pergyvenimo šviesa turi degti nuolat ir likti mūsų atmintyje

SEMANARIO MŪSŲ LIETUVA

JORNAL CULTURAL "NOSSA LITUÂNIA"

Metinė prenumerata Brazilijoje R\$ 15,00

Prenumerata paprastu paštu į užsienį: 35 Dol.

Prenumerata oro paštu Šiaurės Amerikai: 60 Dol.

GARBĖS PRENUMERATORIUS: R\$ 25,00

Užuojautos, Sveikinimai ir Skelbimai (Anúncios) mokami už skilties (Coluna) centimetra: R\$ 2,00

Straipsnius ir Korespondencija Redakcija tvarko savo nuožiūra.

Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia Redakcijos ir leidėjų nuomonę.

Čekius, Perlaides ir administracinius laiškus rašyti PETRAS RUKŠYS vardu.

Rua Inácio 671 – Vila Zelina
03142-001 SÃO PAULO – SP. – BRASIL
Diretor Resp. VYTAUTAS BACEVIČIUS
Administrador: PETRAS RUKŠYS
Redige Equipe Editorial – Fone: 63-5975

Atskiro numerio kaina R\$ 0,50

1 P. Amerika oro paštu: 45 Dol.

1 tolimus kraštus 75 Dol.

Vieno Numerio GARBĖS LEIDĖJAS: R\$ 20,00

Redige Equipe Editorial – Fone: 63-5975

draugai, gatvėse kalbės kaimynai. Visi savi, visi to paties kamieno palikuonys. Pagaliau gal nors jie galės ramiai gyventi. Gal svetimieji nebetrys Lietuvos, gal vadai žinos ką daryti, kad taip nebebūtų. Žodyje "gal" ne tiek klausimų, kiek vilčių. Užtat Birželio 14-toji jau vadinama gedulo ir vilties diena. Ne tik liūdėti dėl buvusių bausių įvykių, bet tikėtis, kad to daugiau nebus – kviečia šios dienos minėjimas. Kviečia tikėtis, o vilčių išsipildymas ir vėl mūsų pačių rankose. Ir kyla klausimas, kokie dabar būtume, jei kraštą vel užplūstų svetimios jėgos ir iš mūsų tarpo rankiotų bendradarbius. Negi vėl viskas kartotusi, negi vėl kas nors norėtų kitus skriausti, tremti, kišti į kalėjimus, kad pačiam būtų geriau gyventi? Degdami žvakutes ant geležinkelio bėgių, dėdami gėles – būtinai turime ryžtis ir viską daryti, kad augtų kilnesnė karta, kuri tautos vienybę suprastų kaip artimo meilę, kuri nenorėtų nieko, kas jai nepriklauso. Skaudūs pergyvenimai turėtų tapti pamoka, nekaltų žmonių aukos turėtų rasti vietos daugelio žmonių sąžinėse – dabar ir ateityje. Tiesa okupacija prasideda ne tankų įsiveržimu, bet žmogiskosios ir tautinės savigarbos praradimu.

Č.S.

LIETUVOJE

Prancūzija rems Lietuvos siekius

Balandžio 1-2 d.d. Lietuvoje lankėsi Prancūzijos senato pirmininkas R. Monory, praneša ELTA. Jis teigė remsiąs Lie-

tuvos siekius tapti pilnateise Europos sąjungos nare, visai tikėdamas, kad Prancūzijos parlamente neiškils problemų tvirtinant Lietuvos ir Europos sąjungos nepilnateisės narystės sutartį. Svečias įteikė prezidentui Algirdui Brazauskui laišką, kuriame Prancūzijos prezidentas Jacques Chirac tvirtino, kad Lietuvai kelias į Europos sąjungą yra laisvas bei džiaugėsi Lietuvos ir Prancūzijos tarpusaviais ryšiais, Lietuvos padaryta valstybine bei ekonomine pažanga ir pastangomis bendradarbiauti su kitomis Baltijos ir Skandinavijos valstybėmis; tikišis, jog palankūs politiniai ryšiai tarp Prancūzijos ir Lietuvos taps ir ekonominiais.

Senato pirmininkas priminė, kad vienas pagrindinių Turine prasidėjusios Tarpvyriausybinių konferencijos tikslų yra palengvinti kitų valstybių įstojimą į ES. Dėl ŠAS (NATO) plėtimo jis pažymėjo, kad derybos prasidės tik po rinkimų Rusijoje. RSJ

Nesitarė dėl karinės sąjungos

Kaip praneša BNS (Baltic News Service) kovo 20 d., Lie-

tuvos, Latvijos ir Estijos ginkluotųjų pajėgų vadai, tris dienas posėdžiavę Vilniuje, pranešė, kad Baltijos kraštams nebūtų naudinga sudaryti uždara karinio bloką, ir ta tema nebuvo kalbėta. Į pasitarimus ateityje norint

Naujas ambasadorius Izraelyje

ELTOS žiniomis, kovo 20 d. prezidentas Algirdas Brazauskas pasirašė dekretą, paskiriantį Romą J. Misiūną Lietuvos nepaprastuoju ir įgaliotuoju ambasadoriumi Izraelyje. R. Misiūnas, JAV-ėse baigė ir daktarė istoriją ir politologiją, 1990-92 m. dirbo patarėju Lietuvos aukščiausioje taryboje, vėliau JAV privačioje firmoje, paskutiniu laiku (daugiau kaip metus) ėjo Lietuvos laikinojo reikalų patikėtinio pareigas Izraelyje.

Patvirtinta vyriausybės programa

OMRI skelbia, kad kovo 19 d. Lietuvos seimas patvirtino ministerio pirmininko Mindaugo Stankevičiaus programą, kurioje užsimota atgaivinti pramonę, padidinti pajamas iš mokesčių, skatinti investicijas pagreitinant privatizaciją bei atmokėti paskolas dėl energetikos tiekimo iš Rusijos.

Anksčiau priimta 47 konstitucijos straipsnio pataisa, leidžianti užsieniečiams įsigyti žemes Lietuvoje, įsigalios, jeigu seimas ją patvirtins dviem trečdaliais balsų po birželio 19 d. Draudimas užsieniečiams pirkti žemę gali užkirsti kelią į narystę Europos sąjungoje.

**PARDUODAMAS
ŽODYNAS**

DICIONÁRIO

PORTUGUÉS – LITUANO
LITUANO – PORTUGUÉS

Kreiptis į šv. Juozapo parapiją

Rua Inácio, 671 – Tel: 63.59.75

**Geriausia šventinė
dovana:**

UŽSAKYKITE "MŪSŲ LIETUVA"

GIMINĖMS – DRAUGAMS – PAŽĪSTAMIEMS

Šia brangia dovana jie prisimins visus metus

Azijos pabėgėlių grėsmė

Į Lietuvą per Gudiją plūsta tūkstančiai pabėgėlių, kuriuos reikia išlaikyti bei maitinti

ALGIMANTAS LELEŠIUS,

Kazlu Rūda

Vis dažniau įvairių Azijos šalių piliečiai nelegaliai pereina Lietuvos sieną ir tampa mums sunkia našta, nes juos tenka maitinti (ir ne bet kaip!), laikyti įvairios paskirties patalpose, kurios mums patiems labai reikalingos.

Sklinda grėsmingos pranašystės, kad orams atšilus sienos perėjimai gali tapti masiniai, galim susilaukti tūkstančių tokių neprašytų, nekviestų svečių, nes Gudijoje jų yra dešimtys tūkstančių, ir visi tikisi per Lietuvą patekti į Vakarų šalis, kurios jų visai nepageidauja. Padėtis gali tapti ir, be abejonės, tapti dramatiška, jeigu nesuvoksim jos opumo, gresiančių pasekmių ir nebandysim ieškoti išeities.

O spręsti šią problemą visų pirma turėtų vadovybė pasienio policijos, saugančios Lietuvos-Gudijos sieną; spręsti kūrybingai, o neskėscioti bejėgiškai rankomis, nes kam tuomet išvis reikalinga pasienio policija, jeigu būriai žmonių nekliudomai pereina, pervažiuoja per Lietuvos sieną. Pasienio policininkų,

saugančių Lietuvos-Gudijos sieną, be abejonės, per mažai, kad apsaugotų kiekvieną pasienio ruožo miško taką, keliuką, tankmę. Tad logiška būtų pasienio policijos vadovybei susitarti su SKAT-o ir Šaulių sąjungos vadovybėmis, kurios taip pat turi suvokti šios "svetingosios invazijos" pavojų ir atsitiesti į pagalbą SKAT-o savanorius bei šaulius, juolab, kad šių organizacijų kariai praktiškai mažai ką veikia. Talkindami sienos apsaugai pakeltų savo prestižą ir įgytų tam tikrą patirtį.

Neseniai Lietuvos-Gudijos pasienio ruožo policijos viršininkas pasiguodė, kad pabėgėlių maitinimui išleista tiek pinigų (80.000 litų), kad jų būtų užtekę pastatyti spygliuotos vielos užtvartai pusėje Lietuvos-Gudijos sienos ruožo. Tad ir statykim, kol nevelu, nes ši problema darosi vis aštresnė dėl savanaudiškos Gudijos laikysenos. Mat ji stengiasi atsikratyti tūkstančių Azijos pabėgėlių, užplūdusių ją, ir praktiškai nekliudo jiems pereiti sieną į mūsų pusę, o atgal priimti nenori, motyvuodama tuo, kad nėra sutarties su Lietuva. Mūsų vadovai, diplomatai turi kreiptis į tarptautines organizacijas, skambinti visais

varpais, kad toks susitarimas su Gudija būtų pasirašytas.

Pabėgėlių maitinimo norma turi atitikti mūsų realias galimybes, nes mes pakankamai turime savų pusalkanių žmonių. Pagaliau, kodėl nepamėginus paskatinti pabėgėlių tokiu pat būdu, koku atvyko, grįžti atgal į Gudijos teritoriją (tam pasienio policijos viršininkas turi turėti specialius įgaliojimus). Tokie atitinkami veiksmai turėtų paskatinti Gudiją greičiau pasirašyti su Lietuva sutartį dėl pabėgėlių gražinimo, o pati Gudija turėtų stengtis neįsileisti jų iš Rusijos ir Ukrainos.

Priimti į demokratinę sąjungą

ELTOS pranešimu, Tėvys-ga (Lietuvos konservatoriai) kovo 12-13 d.d. vykusioje Europos demokratinės sąjungos (EDU) 170-tojoje partijų vadovų konferencijoje buvo priimta tikraja EDU nare. Paryžiuje paskelbtame pareiškime pabrėžta, kad Lietuvos konservatoriai, vadovaujami Vyt. Landsbergio, išvedė "šalį iš sovietų bloko".

Nesitarė dėl karinės sąjungos

Kaip praneša BNS (Baltic News Service) kovo 20 d., Lietuvos, Latvijos ir Estijos ginkluotųjų pajėgų vadai, tris dienas posėdžiavę Vilniuje, pranešė, kad Baltijos kraštams nebūtų naudinga sudaryti uždara karinį bloką, ir ta tema nebuvo kalbėta. Į pasitarimus ateityje norima

KALBĖK LIETUVIŠKAI!
CURSO LITUANO

POR CORRESPONDÊNCIA F: 635.975

Requiem lietuviškai parapijai

Danutė Bindokienė

Kai pirmieji lietuviai (maždaug 1870 m.) atvyko į Čikagą, joje jau buvo daugiau kaip pusė milijono gyventojų. Truko maždaug 20 metų, kol lietuvių skaičius taip pagausėjo, kad buvo įmanoma kurti savo parapiją, kurioje jie galėjo melstis gimtąja kalba. Ta parapija, pavadinta Šv. Jurgio vardu, įsteigta Bridgeporte 1892 m.

Prieš II pas. karą Čikagoje ir apylinkėse jau gyveno per 100,000 lietuvių. Veikė 12 lietuvių katalikų ir dvi evangelikų - liuteronų - reformatų parapijos. Visos turėjo gražias, puošnias bažnyčias, pradžios mokyklas, o apie parapijas spietėsi gyva lietuviška veikla.

Po II pas. karo į Čikagą ir apylinkes iš Vokietijos stovyklų atvyko gerokai per 20,000 mūsų tautiečių. Pagal paprastą logiką, parapijų gyvenimas turėjo dar labiau suintensyvėti, jos turėjo dar daugiau sutvirtėti, būti ne tik religinio, bet ir visuomeninio lietuvių gyvenimo ašis. Kodėl taip neįvyko, yra daug priežasčių. Čia ne vieta jas dar kartą perkratinėti, tačiau neįmanoma be širdies skausmo tarti „requiem“ dar vienai lietuviškai parapijai.

Praėjusį sekmadienį (sausio 15 d.) Šv. Kryžiaus bažnyčioje, esančioje Town of Lake apylinkėje, aukotos paskutinės Mišios

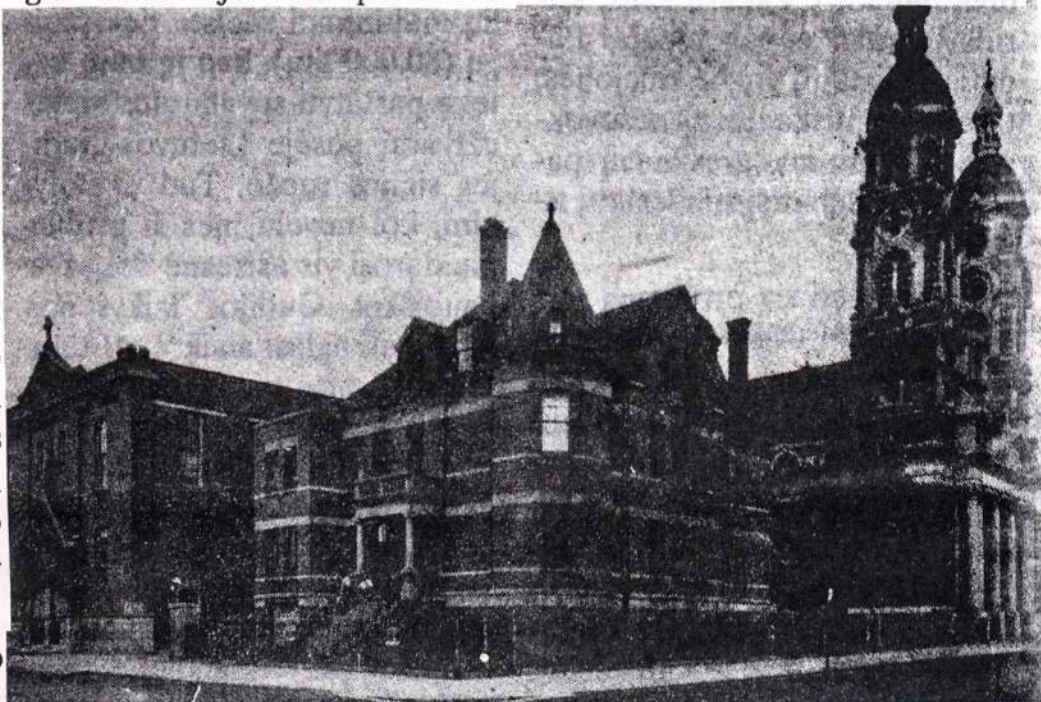
lietuvių kalba. Iš tikrųjų lietuviškumo likučiai toje bažnyčioje buvo jau senokai palaikomi dirbtiniu būdu — privačia iniciatyva ir vietinio ispanų kilmės klebono geravališkumu. Deja, pastangos atėjo per vėlai ir jų buvo per mažai. Šv. Kryžiaus parapija įsirikiavo į kitų, lietuviams iš rankų išslydusių, bažnyčių sąrašą, kuri vėta dar kartą prisiminti.

Kaip minėta, pirmoji lietuvių parapija buvo Šv. Jurgio, įsteigta 1892 m. Bridgeporte. 1901 m. gavo pradžią dvi parapijos — Dievo Apvaizdos ir Šv. Juozapo. Taip pat dvi įkurtos 1904 m. — Šv. Mykolo ir Šv. Kryžiaus. Nedaug „jaunesnė“ buvo Aušros Vartų parapija (1906), kurioje ilgą laiką rado užuovėją „Draugo“ redakcija bei spaustuvė.

Visų Šventųjų lietuviška parapija įsteigta Roselande 1908 m; Šv. Antano Cicero mieste — 1910 m., o paskui — beveik pamečiui — lietuviai pradėjo melstis Šv. Kazimiero (1911 m.), Šv. Petro ir Povilo (1913 m.), Nekalto Prasadėjimo (1914 m.) vėliausiai įsteigta Švč. M. Marijos Gimimo parapija Marquette Parke — 1927 m.

Seniausia lietuvių liuteronų parapija yra Ziono, veikianti nuo 1910 m., o žinomoji Tėviškės parapija įsteigta 1959 m.

Iš visų lietuvių katalikų parapijų dar kol kas laikosi Nekalto Prasadėjimo Brighton Parke, Švč. M. Marijos Gimimo ir Šv. Antano, nors pastaroji neturi nei lietuvių klebono, nei kito lietuvių kunigo. Gerai gyvuoja ir Pal. Jurgio Matu-

Čikagos lietuvių prieš 90 metų įsteigtos parapijos mokykla, klebonija ir didinga Šv. Kryžiaus bažnyčia, kurioje š.m. sausio 15 d. buvo aukojamos paskutinės šv. Mišios lietuvių kalba.

**J
U
O
K
A
I**

laičio misija Lemonte. Tai vienintelė, pradžia gavusi jau po II pas. karo atvykusių lietuvių pastangomis.

Reikia pripažinti, jog panaši situacija yra daugelyje lietuvių telkinių. Niekam nėra per didelė staigmena, kai išgirstame, kad dar vienoje, buvusioje mums taip svarbioje parapijoje paskutinį kartą nuaidėjo lietuviška malda, giesmė, atodūsis.

Kas prarasta – nebesugrąžinsiu. Reikia išlaikyti tai, ką dar turime. Argi mes ne tos pačios tautos vaikai, kurie dėl teisės melstis gimtąja kalba buvo persekiojami caro žandarų, kapojami kazokų kardais, o už lietuvišką maldaknygę, slapta knygnešio parneštą iš Prūsų, baudžiami Sibiru, kalėjimu? Argi ne mūsų broliai ir seserys kentėjo komunistų persekiojimus už „Kronikos“ puslapį, kaledinės giesmės posmą, dalyvavimą Velykų procesijoje...

Kad būtų galima atrasti stebuklingą sakinį, kuris aidėtų kiekvieno lietuvių sąžinėje lyg nemutildomas varpas: „Branpinkite, remkite, išlaikykite lietuviškas parapijas, kad ir tom paskutinėm nereikėtų requiem giedoti“. Jeigu ir nebe gyvename arti, juk nesunku atvažiuoti į lietuviškas Mišias. Bet to neužtenka. Sekmadienis – tik viena savaitės diena; Mišios baigiasi per valandą. O kur kitos dienos, kitos valandos? Lengva ieškoti priežasčių ir kaltininkų, nes kritikuoti nereikia jokių pastangų. Kai prarandame lietuvių darbą ir aukomis statytas bažnyčias, vis dėlto didžiausia kaltė krinta mums patiems.

O BRIGADO A ČIŪ... D Ė K U I...

Kelias dienas viešėjęs Jūsų pašonėje, kasdien dažniausiai girdėjau šį visų lūpose kartojamą žodį. Todėl noriu išvažiuodamas iš amžinai žaliuojančio palmėmis, mango, eukaliptais ir kitais retais medžiais, iš pilno žydinčių gėlių krašto, ir jums visiems tarti tą paprastą, bet taip dažnai sakomą žodį.

DĖKUI TIEMS IR TOMS, kurie mane nuo pirmosios akimirkos šioje Pietų Amerikos žemyno didžiausioje šalyje sutikote mane São Paulo autobusų stotyje, Per visas viešnagės dienas jutau Jūsų dėmesį, nuoširdumą, lietuvišką gerumą ir paslaugumą. Malonu buvo pamatyti su meile ir geru lietuvišku kruopštumu pastatytą Jūsų parapijos šv. Juozapo bažnyčią, kleboniją. Gera buvo pavaikščioti po „Lituaniką“ – tą ramią vietą, moderniskai sumanytas, atsidėjus pastatytas sodības su lietuviškais simboliais. Čia Gedimino Stulpai, lietuviškas drožinėtasis kryžius. Kitur – koplytėlė, paprastai, praktiška svečių salė ir dar tebeaugantys poilsio namai, kurie labai tinka prie šalimais tyvuliuojančio tvenkinio ir baseino. Tikrai su mielu noru pats norėčiau gyventi tokiuose namuose, kur, reikia manyti, nestokos ne tik nuostabaus šių apylinkių ryto ir vakaro grožio, ir netruks, šilumos, pagarbos ir meilės sergančiam ar geroko amžiaus sulaukusiam žmogui. Esu patenkintas, kad drąsaus važnyčiojo ir jo palydovės dėka buvau spėriai nulaukintas į Aparecidos šventovę, kur raudau nuostabų Jūsų meilės Tėvynės laisvei, prieraišumo savo tautai ir maldų simbolį – lietuvišką kryžių. Čionai, kunigystės 50-metį šventusio ir labai iškalbingo kunigo redemptoristo pašonėje paaukojęs už Jūsų visų gerumą, šv. Tėvą ir Lietuvą, Mišias, galėjome su drąsiai savo motorizuotus ratus valdančiu teisininku Adilsonu Puodžiūnu pasiekti vaizdingą Rio. Šis miestas paliko neišdildomą įspūdį ne tik seniai žurnaluos matytą Jėzaus statulą, šiltomis vandenyno bangomis, bet ir patirtais kai kuriais netikėtais nuotykiams, apie kuriuos girdėjau iš daugelio lūpų. Tik geriausiai viskuo

įsitikini vien tada, kai ką nors patiri savo kailiu. Nuostabi, neužmirštama kelionė į Iguacu išlėks visam gyvenimui matytais gamtos stebuklais – krioklių kaskadomis, mėlynosiomis paukštimis – ir matyta federalinės policijos veikla: kiekviena šalis turi savo madas ir savo ligas. Esu dėkingas už skaniai iškeptus pyragus, už malonų pokalbį vienuolyne su seselėmis pranciškietėmis. Nuoširdžiai dėkoju Bendoraičiams, Skurkevičiams, mielai pakvietusiems mane į savo namus. Ačiū visiems ir visoms, kas man parodė miesto aukštus bokštus, paminklus, bažnyčias, kapines, krematorijų, vietas susijusias su lietuvių gyvenimu São Paulo mieste, už vaises ir nuoširdžias dovanas, visas kitas paslaugas, kurių dėka bent prabėgomis susipažinau su dalele brazilškos kultūros, papročiais ir gyvenimo būdu. Ypač esu dėkingas šv. Juozapo parapijos klebonui, kad mane svetingai ir rūpestingai priglaudė, valgydino, manimi rūpinosi po savo stogu. Mielas kun. Petriukas Rukšys savo atlaidžia šypsena, gerumu užkariavo ir mano širdies kampą. Telydi dangus visų, net tu, su kuriais nesuspėjau ar negalėjau susipažinti, žibgnius, mintis, darbus ir kelius dangus. Regloboja Jus visad Mergelės Marijos žvilgsnis. Nuoširdžiausiai JUS VISUS PRIE ALTORIAUS PRISIMENAS IR DĖKINGAI JUMS TARIAS AČIŪ.

Kun. K.J. Ambrasas JD
São Paulo, 1996.05.10

NE TUO RŪPINAS

Dr. Tournafond „Le Figaro“ laikrašty rašo: „Ponai žandarai. Mano draugas skambino, jog jis, vairuodamas pro Fontainebleau, buvo sulaukomas, kad nebuvot prisirišęs diržu, ir buvo nubautas 40 dol. Kai tą dieną grįžau į Paryžių, radau savo butą išplėstą. Nuskubėjau į policijos stotį, bet tenai buvo parašyta, kad stotis uždaryta iki pirmadienio. Taigi, ponai žandarai, tokie puošnūs savo mėlynų uniformoj, ar ne geriau būtų, kad mažiau rūpintumėtės automobiliu diržais, o daugiau savo piliečių saugumu“.

LIETUVIŠKOS SPAUDOS RĖMĖJAI
YRA SAVO TAUTOS GYNĖJAI

Jener imóveis Ltda.

ADMINISTRAÇÃO – LOCAÇÃO
COMPRA – VENDA

CRECI J-684

Rua Topazio nº 76 – Aclimação
04105-060 – São Paulo - SP.

Fone: 277-4855
Fax: 277-6948

GERIAUSIAS BŪDAS UŽSIMOKĖTI
MŪSŲ LIETUVOS PRENUMERATA,
išrašyti čekį PETRAS RUKŠYS vardu
ir pasiųsti laiške paprastu paštu.

BRAZILIJOS LIETUVIAI

TAUTINĖS DVASIOS LEMTIS

Kur tik nepakliuvusios mūsų daugiaytės, iš darželio spalvų margumo nuaustos, iš geltonų javo laukų geltonumo pasimokusios, iš motinos sielos gamyos grožio supratimo pasiskolinusios juostos. Joms nagingi vyrai stakles gamino, rūpestingos motinos krovė savo dukroms į kraitines dkrynas. Jas direktoriai dovanojo viršininkams – vedėjams, ministrams, prezidentams. Vaisingi lietuviai įvairiomis progomis jomis dažnus svečius juose, iš Sibiro grįžtančius sveikino, į tolimą kelionę ar jomis linguodami lydėjo prie altoriaus jaunuosius. Pynė tiltus jaunimas, rišo per petį vyskupams, kardinolams, dovanojo atvykusiam į Lietuvą Popiežiui... Štai pro langą matyti: stiebiasi į padangę stiklu ir cementu padabinti, geležim, plienu pastiprinti San Paulo didmiesčio dangoraižiai. O ant stalo padėtos dvi tos margaspalvės, kaip darželyje gėlės pražydusios tautinės juostelės, primenančios mįslingosios Ūlos šnarėjimą, seku seku pasaką vakarus. Dzūkijos ežerų raibuliavimą, Baltijos bangų ošimą. Vieną iš jų sudiržusios nuo daugybės darbų, suvaęgusios nuo šaltų ir karštų vandenų mačiusios dzūkės Veronikos Skurkevičienės rankos naudė. Jos tėvai, kadaise gyvenę Kučiūnuose ir turėję arbatinę. 1927

m. palikę tėvynę, Brazilijoje susirado prieglobstį Atlanto vandenyno pagairėje, dangoraižių pašonpeje užaugino sūnų Ernestą ir dukrą Ireną. Ne aukso kasyklas, ne deimantų versmes jie čionai užtiko. Kaip toje dainoje, kaip tame Dainavos krašto rypavime: "Sunkių vargų, sunkių naščių tysė jie dziena dziemon". Tačiau ir vargus vargdami, duonos kąsnį nelengvai užsidirbdami, ir čia, magnolijų ir mango, bambukų ir palmių krašte, neužmiršo senelių ir motinų daugianyčius juostų ir staltiesių raštus. Veronika Skurkevičienė ir čia, savo pirkioje arba kiemelyje, kur jos susodintas tikras trūpinių augalų ir nesuskaitomų gėlių guotas, niekad žalumos neprarandančios palmės pavėsyje, toliau ėmė varyti iš prosenelių pamėgtą amatą, kurio ji pramokė net kelias vietines lietuves, irgi vargo atgintas į šią Pietų Amerikos šalį. Ne taip seniai pasipainiojęs vienas berniokas, kurio motina užaugo lietuvių tėvų šeimoje. Klaidijus, nulikęs nuo pamokų valandėlę menką, žiūrėk, jau bėga pas dešimtąją savo gyvenimo dešimtį stumiančią tetą Veroniką, kurios kalboje dar ir šiandien išgirsi tą būdingą šiai tarimei džiokšėjimą ar ciekšėjimą. "Išmokyk mane, Močiute, austi tas gražiausias lietuviškas juostas?" – vienadien paprašė vaikinai. "O kam tau, jei tu lietuviškai nemoki?" "Aš, Močiute, jau pradėjau iš Padre Pedrinho (su-prask, Tėvo Petriuko) parengtų juoste

lių ir pamokų jau ir lietuviškai mokytis. Netgi lietuvių kalbos pamokas pradėjau lankyti..." – prisipažino vaikinai. Ir prasidėjo nyčių narstymas, spalvų derinimas, siūlų parengimas, apmetimas ir kita audimo meno abécélė. Šitaip spalvų dermė, rašto pynė rado kelią į jaunuolio širdį – prabilo Nemuno krašto dvasia. O iš kitos pusės atsivėrė ir kita galimybė, padavusi ranką pirmajai. Pedru pavadintais kunigas sumanė labai gerą būdą portugaliskai kalbančius lietuviškų, dažnai mišrių šeimų palikuonis sudominti lietuvių kalba. Jis sėkmingai toliau dirba kadaise kartu su dabar jau mirusiu mokyt. Alfonsu D. Petraičiu ir Liucija Jodelyte D. Butrimavičiene "Dicionário português-lituaniano ir Lituaniano-português" (Portugalų-lietuvių, lietuvių-portugalų k. žodynas) žodyno leidimo ir lietuvių k. kasetinių pamokų įrašų platinimo darbą. Naujosios žodyno laidos pratarmėje rašoma, kad "Antrąją portugalų-lietuvių, lietuvių-portugalų žodyno laidą paruošė Petras Rukšys, neakivaizdinio lietuvių kalbos kurso "Kalbėk lietuviškai" vedėjas". Šių neakivaizdinių lietuvių k. pamokų, papuoštų mūsų trispalvės vėliavos spalvomis viršeliu, pradžioje įdėtas dviejų lapelių priedas. Jame pabrėžta lietuvių KALBOS INDOEUROPIETIŠKOJI KILMĖ, senoji linksniavimo sistema, kai kurie svarbiausi žodžiai

11^a EXCURSÃO "VILNIUS 96"

VAMOS APROVEITAR AS FERIAS DE JULHO
E LEVAR NOSSOS FILHOS E NETOS PARA
CONHECER A LITUÂNIA
E PASSAR 3 DIAS NA ALEMANHA

SAIDA 17 de JULHO
VOLTA 06 de AGOSTO

APOS A EXCURSÃO PODEREMOS ORGANIZAR
QUALQUER ROTEIRO QUE SE FIZER NECESSÁRIO

INFORMAÇÕES

FOLHETOS E RESERVAS

A LUFTHANSA TEL. 236-77.00

BRÀSTUR TURISMO Ltda.

RUA ALEXANDRE DUMAS 1562, 10º, conj.103

com Patricia e Vania – Tel.:521-40.88 ou FAX:521-66.87
ou Alexandre BOGUSLAUSKAS Tel. e Fax: 241-28.31

Lufthansa

darybos ypatumai, įžymių žmonių palankūs ir prasmingi žodžiai apie turtingą mokslo požiūriu reikšmingą lietuvių kalbą. Žodyną anksčiau leido išleido Brazilijos Lietuvių kultūrinis savaitraštis "Mūsų Lietuva", minis savo veiklos 40-ąsias metines" (1948-1988)". Kun. P. Rukšiu tartininkavo Alfonsas D. Petraitis ir Ona Emilija Silickaitė. Pačiam teko matyti asmenų, norinčių neakivaizdiniu būdu išmokyti (jų sudarę jau viršum 200) lietuvių kalbą kartoteką, kur surašyti jų atsakymai ir anketos klausimus, įpageidavimai, kontroliniai darbai. Pasitaikė pačiam susidurti ir su žmonėmis, atėjusiais prašyti "Curso audiovisual lituano por correspondência" ("Lietuvių kalbos audiovizualinės pamokos raštu". Jis galima gauti: kun. P. Rukšys "Mūsų Lietuva" žurnalo redaktorius, kurį parengė Alfonsas D. Petraitis su Petru Rukšiu. Jiedu yra parašę įvairius, kelis sąsiuvinius su pamokų tekstais ir magnetofono kasetėmis. Tatai tarsi nauja, daug žadanti banga, galbūt išjudinanti naujus mūsų gimtosios kalbos aprimusius ir jau daug kur negaunančius naujų gavių versmų vandenis — tikrus lietuvių k. gerbėjus ir mylėtojus, kurie savo metu, rasi, gal bus pakviesti studijuoti Lietuvos mokyklose, lietuvių kalbos kursuose ar kitose įstaigose bus parengti kultūriniam darbui ar kituose brazilų-lietuvių veiklos baruose.

... Ant stalo dvi ką tik padovanotos tautinės juostelės. Viena dzūkės Veronikos Skurkevičienės išausta, kita — Klaudijaus R. Kupstaicio, dar tik San Paulo vidurinės mokyklos mokinio darbas. "Visų žodžių aš dar nesuprantu — letai, bet jau gana aiškiai, minkštai išstardamas lietuviškus priebalsius iš lėto sako Klaudijus, — bet jau suprantu, ką man sako ir šiek tiek galiu atsakyti... Gal atsiras iš lietuviškų šeimų jaunuolių, kurie norės parašyti šiam atkakliam, geros valios, sveikos lietuviškos dvasios, ryžto ir vaikinui padrąsinantį laišką, kurį, reikia manyti, jis jau mėgins atsakyti lietuviškai. Nors gal jame pasitaikys ne viena klaida, bet tegu tatai jo neišgąsdina, bet priešingai būna paskatintas, kad mes juo džiaugiamės ir sveikiname jo gražias, ryžtingas pastangas. Gal būt jis po metų kitų galės pats

LIETUVOS RESPUBLIKOS
GENERALINIS KONSULATAS
SAN PAULYJE
Consulado Geral da República
da Lituânia em São Paulo

UZIV JONAS VALAVIČIUS
Cónsul Honorário

Rua Cap. Otavio Machado 207
04718-000 SÃO PAULO -- SP
Fone: 522-42.24 e 247-08.71

MIRTIES METINIŲ MIŠIOS

UZ

AJA

VYTAUTA TUMA

bus atlaikytos šeštadienį, birželio 22 dieną
19:30 val. šv. Juozapo parapijos bažnyčioje.
Maloniai kviečiame visus dalyvauti,

savo akimis pamatyti Lietuvą. Juk šis jaunuolis — ne tik juostų audėjas, bet ir margintojas dailių margučių, kuriuos taip sumaniai, išradingai dabinoti išmokė Irena Skurkevičiūtė, dzūkės Veronikos dukra. Juk tokie jauni žmonės — mūsų lietuviškos dvasios gyvieji gaivintai, kuriuos iš įvairių kraštų reikėtų suburti, nes jiems reikėtų ir profesionalios pagalbos palavinti tam tyčia mokyklose, jiems padėti. Tatai būtų mūsų patikimi tarpkultūriniai ir tarptautiniai naujieji tiltai. Tatai būtų mūsų naujosios ateities viltis, kad lietuvių kalba, kurios simbolis yra toji tautinė juosta ar Velykų margutis, kurio tradicijas, turio raštus dar pašamonės gelmėse nešioja kiekviena lietuviškos moteris, atgaivins ne tik dažnai kur apmirusius ar visai išnykusius audimo ir iš viso tautinės dvasios, tautinio meno ištakas, bet ir naujus daigus daugins, naujosios nišios atstovus pakels ir natūraliai sies su tuo nesens-tančiu medžiu, kurio šaknys tenai.

Kun. K. J. Ambrasas JD

UŽSIMOKĖJO UŽ ML-VA

Aušra ŠIMKEVIČIENĖ	RS.200,00
Magdalena VINKŠNAITIENĖ	20,00
Nijolė ŽALKAUSKAS	20,00
Asta BRASLAUSKAS	20,00
Magdalena PAVILONIS	30,00
Casemiro Pedro VAZGAUSKAS	50,00
Dalia - Vibrius LAIDOKIENĖ	15,00
Lucius Vilnius VANAGAS	15,00
Antonio MADASTAVIČIUS	140,00
Aloizas RACKEVICIUS	RS.30,00
Anelė DUTKIENĖ	RS. 20,00
Roberto TOTH	RS.15,00
Elena PUPELIENĖ	RS.50,00
Ona GALECKIENĖ	RS.30,00
Aldona VALAVIČIUS	RS.20,00
Stasė STEPONAVIČIENĖ	RS.30,00
Romualdas GAULIA	RS.50,00

PSICÓLOGA

Adriana Ventura

CRP. 06/38477-2

CRIANÇAS, ADOLESCENTES
e ORIENTAÇÃO AOS PAIS

CONVENIOS e PARTICULARES

Av. Paes de Barros, 1994 - Tel. 6128-0622

Moóca

MŪSŲ MIRUSIEJI

EMILIJA STAŠYTĖ PUPIENIENĖ

mirė šių metų birželio mėn. 3 dieną, turėdama 93 metus. Mirė miegodama, nors dar buvo nuvežta į ligoninę, bet gydytojai nebepajėgė atgaivinti.

Buvo gimusi 1902 metais gruodžio 31 dieną, Rokiškio apskrityje, Sodelių kaime.

1927 metais nuvyko į Argentina, ten susipažino su mokytoju Vladu Pupieniu su kuriuo sukūrė šeimą. 1937 metais grįžo į Lietuvą ir ten Vladas buvo paskirtas girninku Tauragės apskrityje. Paskui užėjus karui Pupieniai su 6 metų dukrele Nijole pasitraukė į Vokietiją. Apsistojo Čekoslovakijoje ir dirbo prie vokiečių girninko, bet ir ten bolševikai pasiekė Pupienių šeimą, Abu buvo suimti ir nuvežti į kalėjimą o dukrė liko viena prie vokiečių. Po trijų dienų, Emilijai apsirgus, ją paleido ir kiek pagerėjęs su dukrele per miškus bėgo į Vokietiją, apsistojo lageryje Miunchene, kur po 6 mėnesių Vladui pasisekė pabėgti ir Pupienių šeima susitiko.

1949 metais Atvyko į Braziliją, metus laiko pagyveno Rio de Janeiro ir paskui atsikraustė į San Paulo. Pirma gyveno Močoj o paskutinius metus gyvenė Vila Industrial.

Kol buvo dar stipra, visada lankėsi lietuviškuose rengimuose ir dar kai vyras buvo gyvas abu priklausė Sąjungoj. Vyras mirė 1962 metais

Nuliūdime liko dukrė Nijolė Mikalėnienė, anūikai Lilian, Valter, Edson ir proanūkas Paulo Sergio.

Buvo pašarvota Vila Zelinės šermėninė ir iš ten palydėta į Vila Alpinos kapines.

7-tos dienos mišios buvo birželio 10 dieną, Vila Zelinės bažnyčioje.

PARDUODAME
AUTOMOBILIAMS
LIPINĖLIUS
VELIAVELES
RUA INACIO 671 - V. ZELINA

MŪSŲ ŽINIOS

NEMUNAS E A "ŠOKIŲ ŠVENTĖ"

O Nemunas está embarcando no próximo dia 21 de junho para mais uma "Šokių Šventė". Este ano somos 21 dançarinos, a maioria novatos.

O Festival se realizará no dia 06 de julho em Chicago. Gostariamos de agradecer muitíssimo todos os que nos ajudaram na preparação do grupo em especial a BLB Dna. Vera Tatarunas que sempre esteve disponível em apoiar o grupo em todas as suas necessidades, à Aliança-Sajunga que nos cedeu o salão para realização do tradicional baile dos anos 60, todo o lucro do baile foi revertido para as despesas do grupo com a viagem e as irmãs do Colégio São Miguel Arcanjo que nos emprestaram a quadra onde pudemos rea-

lizar todos os domingos os nossos ensaios, pois estávamos com grande dificuldade de conseguir um lugar fixo para os inúmeros e intensos ensaios tão necessários ao grupo.

Aproveitamos para convidar a todos para o churrasco e apresentação de despedida do grupo. A realizar-se

no próximo 16 de junho a partir das 12 hrs na Praça Alexandre Fleming s/n ao lado da Próquia Nossa Senhora do Bom Conselho. Sua presença é muito importante para nós.

Convites com Rosana Tel.965-3860

Nemunas

MIRTIES METINĖS

Prel. PIJUS RAGAŽINSKAS

Jau praėjo 8 metai, kai prel. Pijus Ragažinskis mus paliko birželio 20 dieną. Prelato mirties metinių mišios bus sekmadienį, birželio 23 d. 11 val. Kviečiame kuo skaitlingiau dalyvauti.

"NEMUNAS" rengiasi keliauti į XV tautinių šokių šventę Čikagoj

BRAZILIJOS LIETUVIŲ BENDROUMENĖ
MALONIAI KVICĖIA VISUS!

LITUANIKA

Į JONINIŲ ŠVENTES

BIRŽELIO 23 DIENA

LITUANIKA-YRA-MŪSŲ VISŲ

11:00 VAL. PAMALDOS

12:00 PIETŪS - CURRASCO

Žaidimai ir pasilinksminimai

LITUANIKA YRA MŪSŲ VISU